

Bedste praksis for håndtering af bekæmpelsesmidler

Anbefalingerne er udarbejdet i LIFE-projektet TOPPS, som har til formål at forebygge punktkildeforurening med pesticider.

Transport

1. Transporter bekæmpelsesmidler i deres originale beholdere med intakte og læsbare etiketter.
2. Bring en liste med nød-telefonnumre med dig.
3. Brug et køretøj med et rent og tørt lastrum, som ikke har fremstående søm, skruer eller andre skarpe objekter, og som kan tilbageholde spild.
4. Fyldte, halvfylde og tomme, ikke-rengjorte dunke skal altid opbevares med åbningen opad.
5. Vær altid opmærksom på specielle instruktioner på pakninger så som "denne side op".
6. Forvis dig altid om, at lasten er i balance, og sikkert stuvet sammen før transport.
7. Undgå skader som følge af stød eller fald under på- og aflæsning.
8. Check altid at pakker og beholdere er ubeskadigede, og at paller ikke har skarpe fremspring.
9. Tjek altid om der er sket spild i lastrummet under transport.
10. Tjek efter modtagelsen varerne for skader inden de sættes på lager eller anvendes.

Transport på ejendom

1. Undgå at transportere unødvendigt store mængder bekæmpelsesmidler.
2. Transporter traktor, sprøjteudstyr og bekæmpelsesmidler med størst mulig stabilitet.
3. Forvis dig om, at der ikke ved uheld eller tankeløshed sker spild af sprøjtevæske.
4. Kør ikke gennem grøfter og vandløb.

Opbevaring

1. Placer lageret i sikker afstand fra følsomme zoner for at minimere risici.

2. Mobile lagre til midlertidig opbevaring i marken skal placeres i sikker afstand fra følsomme områder.
3. Placer fyldepladsen i umiddelbar nærhed af lageret.
4. Forlad aldrig lageret uovervåget, når det er åbent.
5. Opbevar bekæmpelsesmidler i aflåst bygning/rum eller skab.
6. Opbevar instruktioner om farer og nød-telefonnumre på et synligt og lettilgængeligt sted.
7. Sørg altid for en passende skiltning af lageret.
8. Brug altid et brandsikkert lagerrum.
9. Forsegl alle kloak afløb i lagerrummet, som ikke har noget at gøre med spildevandsopsamling.
10. Lagerrummet bør altid være forsynet med en afgrænsning/barriere for at indeslutte spild, eller udstyret med et lukket opsamlingsystem.
11. Brug ikke-absorberende hylder, som ikke har spidse eller skarpe punkter.
12. Beskyt sække og andre pakninger, som let beskadiges af skarpe hjørner.
13. Undersøg beholdere for skader eller korrosion/nedbrydning, når de flyttes.
14. Isolér beskadigede dunke/pakninger i kemikalierummet.
15. Opbevar kun mængder af plantebeskyttelsesmidler, som svarer til sæsonens forbrug.
16. Forsyn lagerrummet med udstyr til at afmåle plantebeskyttelsesmiddel (vægt eller rumfang).
17. Opbevar tomme pakninger på et sikkert og dertil indrettet sted under tag.
20. Gulve bør have glat overflade for at lette rengøring.
21. Tilbagehold og bortskaf omgående alle spild på en sikker måde.
22. Lagerrum bør forsynes med udstyr, som muliggør håndtering af spild.
23. Vask aldrig spild ned i kloak afløb eller dræn.
24. Planlæg nødprocedurer i tilfælde af brand.
25. Ring omgående 112 i tilfælde af brand.
26. I tilfælde af brand: undgå unødvendigt store mængder slukningsvand for at holde afløb på et minimum.
27. I tilfælde af brand: Tilbagehold og opsug alt forurenede vand på en sikker måde.
28. I tilfælde af brand: opsaml forurenede affald for sikker bortskaffelse.

Før sprøjtning

1. Planlæg og organiser altid sprøjtearbejdet i god tid.
2. Vælg dyser efter den behandling, som skal udføres.
3. Vær opmærksom på placeringen af alle følsomme områder.
4. Sørg for at brønde og borer er korrekt konstrueret og forsegle korrekt.
5. Sørg for forsegling af lukkede brønde/boringer.
6. Sprøjt ikke, hvis jorden er frosset i dybden eller dækket med sne.
7. Sprøjt aldrig på oversvømmet jord.
8. Sprøjt ikke ved udsigt til kraftig regn.
9. Køb CE mærket udstyr, som opfylder harmoniserede EN standarder.
10. Sørg for at dyser er forsynet med antidryp enheder.
11. Dyser må aldrig sprøjte direkte på udstyret.
12. Vær ved køb af sprøjte opmærksom på, hvordan den sprøjtevæske, der ikke kan udsprøjtes, kan håndteres.
13. Brug en sprøjte med skyllevandstank til rengøring.
14. Brug en sprøjte, hvor tanken er sikret mod fejlagtig åbning.
15. Kalibrer sprøjten, så den planlagte dosering kan udbringes.
16. Anvend den anbefalede vandmængde til den aktuelle sprøjteopgave.
17. Kalibrer sprøjten med rent vand.
20. Beregn med udgangspunkt i kalibreringen den korrekte mængde sprøjtevæske.
21. Efter længere tids opbevaring af sprøjten bør alle funktioner afprøves.
22. Sørg for at sprøjten er funktionstestet.
23. Udfør kalibrering og vedligeholdelse af sprøjten i sikker afstand fra vandmiljø, afløb og borer.
24. Overvåg sprøjten under påfyldning.
25. Undgå overløb eller skumning ved påfyldning.
26. En fyldt sprøjte bør ikke efterlades uden opsyn.
27. Bekæmpelsesmidler bør ikke efterlades uden opsyn, med mindre de medbringes i en utilgængelig kasse el. lign.
28. Tilbered først sprøjtevæsken umiddelbart før sprøjtning.

30. Undgå overskud af sprøjtevæske.
31. Fyld ikke sprøjten nær vandmiljø eller borer.
32. Anlæg ikke en ny fyldeplads tæt på et følsomt vandområde.
33. Undgå at der er direkte kontakt mellem vandforsyning og sprøjtevæske.
34. Undlad at fylde sprøjten direkte fra vandløb eller søer.
35. Undgå spild på fyldepladsen.
36. Sørg for en god balance og en god arbejdsstilling, når der fyldes bekæmpelsesmidler på sprøjten.
37. Anvend egnet påfyldningsudstyr og udstyr til rengøring af dunke.
38. Undgå at ødelægge poser/sække, når de åbnes.
39. Brug målebægre til afmåling af bekæmpelsesmidler, der er egnet til opgaven.
40. Sæt straks låget på tømte dunke.
41. Undgå at støv hvirvles op ved påfyldning af pulvermidler, og forsøg at undgå skvulp ved påfyldning af flydende midler.
42. Rengør straks forsegling og tomme dunke og fyld vaskevandet i sprøjten.
43. Påfyld først kemikalier, når tanken er mindst halvt fyldt med vand.
44. Tjek på forhånd om midler kan blandes.

Under sprøjtning

1. Sørg for at udbedre funktionsfejl på sprøjten med det samme.
2. Sprøjt ikke hen over vand, brønde, borer eller faste belægninger.
3. Undgå at sprøjte med bekæmpelsesmidler omkring borer.
4. Udsprøjt aldrig sprøjtevæske, når sprøjten holder stille.
5. Undgå afdrift.
6. Sprøjt ikke hen over randzoner.
7. Undgå at udsprøjte bekæmpelsesmidler, hvor der er risiko for tilstrømning til dræn.
8. Undgå at sprøjtevæske løber af planterne.

Efter sprøjtning

1. Sørg for udvendig rengøring af sprøjten.

2. Anvend overskydende sprøjtevæske i den behandlede afgrøde.
3. Sørg for tilstrækkelig indvendig rengøring.
4. Ikke anvendt sprøjterester skal afleveres til spildevandsbehandling.
5. Gør aldrig sprøjten ren i nærheden af overfladevand.
6. Fortynd den sidste sprøjterest flere gange.
7. Udtøm aldrig ufortyndet restsprøjtevæske.
8. Udsprøjt den fortyndede restsprøjtevæske på det behandlede areal.
9. Opsaml vaskevand, med mindre vask sker i marken.
10. Sørg for at sprøjten opbevares sikkert.
11. Sørg i forbindelse med reparationer for at sprøjt væske ikke udledes.

Affaldshåndtering

1. Undgå unødige sprøjterester og minimer affaldsmængden.
2. Læs etiketten vedrørende bortskaffelse af emballage.
3. Brænd eller nedgrav aldrig affald med indhold af pesticider.
4. Sørg for i tide at få brugt lagre af bekæmpelsesmidler.
5. Opbevar overskydende lagre af bekæmpelsesmidler på et sikkert sted.
6. Bortskaf uanvendelige lagre af bekæmpelsesmidler i henhold til lovgivningen.
7. Hæld aldrig bekæmpelsesmidler i afløb eller dræn.
8. Udtøm aldrig koncentreret bekæmpelsesmiddel på jorden.
9. Sørg for sikker opbevaring af vand med indhold af bekæmpelsesmidler indtil det kan bortskaffes.
10. Udled aldrig vand med indhold af bekæmpelsesmidler direkte eller indirekte via dræn.
11. Genbrug spildevand med indhold af pesticider. Ikke aktuelt under danske forhold.
12. Bortskaf fast affald med indhold af pesticider i henhold til lovgivningen.
13. Fast affald med indhold af pesticider skal ofte bortskaffes som farligt affald.

Bedste praksis for håndtering af bekæmpelsesmidler er anbefalinger udarbejdet i TOPPS, hvor en række partnere indenfor forskning og rådgivning har indsamlet viden om anbefalinger og lovgivning i de enkelte medlemslande. Der er udgivet en publikation med de udarbejdede anbefalinger: [BEST MANAGEMENT PRACTICES](#)